

Ключевые слова: восстановление, маркировка, refurbished, дефект, образцы, повреждения, товар.

ANALYSIS OF PRICE PROPOSALS FOR THE NEW GOODS

O. Syrota

In this article, the issue of setting the market value of the new goods is examined. Inclusion of price proposals for all new goods to the analysis of price proposals results in setting a wrong market value. The new goods category includes many of the goods, which significantly differ by their prices and groundlessly influence on the market value. In fact, these goods are not new but they may be taken by mistake in the analysis of the price proposals.

When carrying out a forensic merchandising examination with a new product, you should carefully check the product, at a price significantly lower. If it is established that it belongs to the refurbished goods, it is impractical to include it for comparison.

Based on the above analysis, we can conclude that in order to establish objectively the market value of new goods, it is necessary to take price proposals for the first and second groups of goods, which were determined at the beginning. Goods belonging to the third group should not be included in the analysis, as this may affect the correctness of the market value determination.

Key words: renewal, marking, refurbished, defect, samples, damages, goods.

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2021.66.88>

УДК 343.98:675.621

Людмила Василівна Жиленко
судовий експерт
сектору товарознавчих та гемологічних досліджень відділу
товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності

ORCID 0000-0002-6449-894X

E-mail: vtgebzd@ukr.net

Ірина Михайлівна Новицька
судовий експерт
сектору товарознавчих та гемологічних досліджень відділу
товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних досліджень та оціночної діяльності

ORCID 0000-0002-7440-4142

E-mail: vtgebzd@ukr.net

*Волинський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
Міністерства внутрішніх справ України*

ОСОБЛИВОСТІ ТОВАРОЗНАВЧОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ХУТРЯНИХ ВИРОБІВ

Досліджено особливості, що впливають на якість і сортність хутра та готових виробів; вивчено дефекти та їх вплив на вироби; складено послідовну схему дослідження виробів з хутра; проведено аналіз споживчих властивостей та оцінку якості хутряних товарів. На прикладі норкових шуб розглянуто особливості дослідження хутряних виробів органолептичним методом під час проведення судових товарознавчих експертиз.

Ключові слова: хутро, асортимент, сорт, дефект, ідентифікація виробу, хутряні напівфабрикати, алгоритм.

Постановка проблеми. Хутряні вироби з'явилися у людства як захист тіла від низької температури. Хутро було мисливським промислом та ознакою багатства і певний час шкурки цінних видів звірів використовували як еквівалент грошей під час обміну, купівлі, збиранні податків, нагород.

В Україні є мережа господарств, в яких вирощують норку, песця, лисицю, нутрію, кролів тощо. Протягом багатьох років Україна була постачальником цієї сировини. Сьогодні асортимент хутряних виробів на світовому ринку формується головним чином за рахунок продукції іноземних виробників. Споживачеві з кожним роком все складніше знайти товар відповідної якості, торговельні мережі включають в асортимент неякісні товари, найчастіше іноземного походження, але за доступної ціни вони є більш привабливими, ніж товари від вітчизняного виробника. Зараз український ринок зазнає збитків від товарів іноземного походження, виробники яких не виконують вимоги з якості та безпеки за вітчизняними нормативно-правовими документами. У зв'язку із зменшенням поголів'я хутряних тварин виробники все частіше пропонують споживачам штучне хутро, яке за своїми властивостями значно поступається натуральному.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття якості хутряних виробів під час проведення судової експертизи вивчали багато вчених, зокрема О. О. Желавська [1], І. М. Байдакова [2], Л. М. Губа [2], Г. М. Кожушко [2], О. І. Передрій [2], С. В. Ягелюк [2] та ін. За їхнім авторством видано низку підручників з товарознавства. Однак, особливості визначення ринкової вартості хутряних виробів та факторів, що впливають на неї, досліджено не повною мірою та потребують поглибленого вивчення.

Мета дослідження. Метою даної статті є дослідження особливостей, що впливають на якість і сортність хутра та готових хутряних виробів, вивчення дефектів та їх впливу на вироби, складання послідовної схеми дослідження виробів з хутра, проведення аналізу споживчих властивостей та оцінки якості хутряних товарів на прикладі норкових шуб, з метою запобігання неточностей під час визначення ринкової вартості підробленого, штучного, фарбованого і неякісного хутра за ціною високоякісного.

Викладання основного матеріалу. Завдання товарознавчої експертизи хутряних товарів під час визначення їх ринкової вартості полягає у віднесенні товару

до однієї з класифікаційних категорій, що прийняті у виробничо-торгівельній сфері, визначенні характеристик товару та зміни показників їх якості.

Асортимент готових хутряних виробів досить різноманітний і широкий. За цільовим призначенням хутряні вироби поділяють на верхній одяг, хутряні деталі для одягу з тканин і шкіри, головні убори, хутряну галантерію, побутові хутряні вироби, пластини і хутро. Відповідно до статевовікової ознаки хутряні вироби бувають жіночі, чоловічі, дитячі та підліткові. Всередині статевовікових груп асортимент одягу розрізняється за розмірами, ростами, фасонами, видами виробів, видом хутра, конструкцією та обробкою волосяного покриву або шкірної тканини.

Асортимент хутряних виробів, що виготовляються у промисловості, формується під впливом кліматичних умов, національних традицій, складу населення та його поділом за статтю і віком, а також під впливом коливань моди та стильової спрямованості [1].

Виготовлення виробів з хутра та формування їх споживних властивостей відбувається в процесі моделювання, конструювання, кушнірського та пошивного виробництва.

Якість хутряних виробів визначається вимогами стандартів, де наведено регламентацію показників якості, їх числові значення, методи оцінки рівня якості хутрових виробів, правила сортування, визначення групи дефектів, вимоги до маркування, пакування, транспортування та зберігання.

Визначення сорту хутряних напівфабрикатів полягає у визначенні якості хутра залежно від зрілості волосяного покриву, наявності дефектів, а також у визначенні кряжу, розміру та інших ознак, які помітно впливають на якість і ціну хутряної сировини.

При сортуванні хутряні вироби поділяють: за сортами, кольором, кряжами (породами), групами дефектів.

Сорт – це сукупність товарних властивостей, притаманних шкуркам даного виду, добутих у певну пору року і які мають, у зв'язку з цим, приблизно однаковий ступінь зрілості волосяного покриву. Шкурки більшості видів тварин поділяють на три сорти. Деякі особливо цінні види шкурок (соболь, видра, кліткова норка, вухоль, песець голубий, нутрія) поділяють на два сорти. Деякі недорогі види сировини, з метою спрощення їх сортування (ховрашок, піщаник), також поділяють на два сорти.

На сорти не поділяються малоцінні весняні види звірів: кріт, ховрашки усіх видів, крім піщаника, хом'як, бурундук, сліпець, соня-вовчок, тушканчик, шури лошат, ягнят, козенят, тюленів.

Перший сорт – це шкурки повноволосі, з густим волосяним покривом, з розвиненим покривним і пуховим волосом. Шкірна тканина без синяви, або з легкою синявою, тонка, щільна. Шкурки добувають взимку.

Другий сорт – волосяний покрив шкурок менш повноволосий з недосить розвиненим покривним і пуховим волосом. Шкірна тканина має синявість, потовщена. В основному шкурки пізньоосінньої і ранньовесняної здобичі.

Третій сорт – волосяний покрив ріденький і низький по усій площі, складається з коротких остьових і пухових волосин. Шкірна тканина має синій колір, потовщена. Шкурки осінньої здобичі.

Шкурки 1-го сорту оцінюють як – 100 %, 2-го сорту – 75-80 % від шкурок 1-го сорту, 3-го – 50 % від шкурок 1-го сорту, 4-го – 25 % від шкурок 1-го сорту.

За наявністю дефектів волосяного покриву і шкірної тканини шкурки поділяють на групи дефектності залежно від розміру і кількості дефектів. До дефектів відносяться пошкодження волосяного покриву і шкірної тканини шкурок або недоліки їх первинної обробки.

Залежно від ступеня впливу на товарну цінність шкурок розрізняють дефекти, що враховуються під час оцінювання властивостей шкурки і дефекти, що не враховуються, тобто які майже не впливають на цінність шкурок. До того ж у різних видів сировини одні й ті ж дефекти, залежно від їх впливу на якість шкурок, можуть враховуватися або не враховуватися.

Залежно від обставин і часу утворення дефекти поділяють на прижиттєві та посмертні. Прижиттєві дефекти виникають в результаті линяння тварин, поганого годування і утримання, захворювань, механічних і хімічних пошкоджень. Посмертні виникають під час полювання, а також при забої, первинній обробці, при упакуванні, зберіганні й транспортуванні шкурок.

До основних дефектів, що трапляються на сировині, відносять коросту (пошкодження шкірного і волосяного покривів внаслідок ураження шкури хворобою), болячки (пошкодження шкірного покриву в результаті захворювань або механічних травм), залисини (виникають не тільки внаслідок шкірних захворювань, а й в результаті прижиттєвих механічних пошкоджень), закуси (пошкодження шкірного і волосяного покривів у результаті укусів тварин), реп'ях (засмічення вовни овець насінням реп'яха), небажаний відтінок волосяного покриву, діри, лінійні подрізи з боку дерми глибиною більше 1/3 товщини шкірної тканини, порізи (лінійні розрізи шкірної тканини, що утворилися під час знімання або знежирювання шкурки, прирізи (шматки м'яса, жиру, сухожил'я, залишених на шкурках під час знімання), прілість і теклість волоса (пошкодження ділянок шкурки мікробами з боку волосяного покриву шкірної тканини в результаті недбало проведеного консервування), ороговіння (жорстка шкірна тканина на окремих ділянках або по усій площі в результаті сушіння на сонці), пліснява, прілість, глибокі тріщини і надломи з боку епідермісу [2].

Вище наведено основні ознаки сортування більшості видів сировини, але деякі види поділяються за кольорами (лисиця червона, сріблясто-чорна, чорно-бура, платинова, норка кліткова, нутрія та ін.) та групою сріблястості (лисиця чорно-бура, сріблясто-чорна, сріблясто-чорна біломорда).

Всю хутряну сировину поділяють на дві групи:

1) Зимові види – шкури звірів, що не впадають у сплячку. До них відносять і хижаків, яких добувають цілий рік.

2) Весняні види – шкури звірів, що впадають у сплячку. До них відносять і шкури гризунів-шкідників сільського господарства. Особлива група хутряної сировини – овчини хутряні шубні, які заготовляють переважно восени або на початку зими.

Із зимових видів хутряної сировини найбільше промислове значення мають білки, видри, горностай, зайці, куниця, лисиця, норки, кролі.

Білки мають м'який і густий волосяний покрив середньої висоти, який змінюється двічі на рік. Влітку волос низький, рідкий від світло-рудого до чорно-бурого кольору, взимку – пишний, густий на хребті та боках сірого кольору. Якість шкурок залежить від сезону, індивідуальних особливостей і району походження. Розрізняють кольорові категорії шкурок: чорнохвоста, темно-хвоста, темно-буро-хвоста, світло-буро-хвоста, червоно-хвоста та сіро-хвоста. Середня площа шкурки 500-700 см².

Видри мають волосяний покрив низький, рівний, блискучий, з дуже сильним шовковистим пухом і грубим густим осетовим волосом. Колір волосяного покриву на хребті світло-коричневий або темно-коричневий, який світліє до черева. Сезонні зміни проявляються слабо.

Горностаї має волосяний покрив, якість якого залежить від сезону. Зимовий – невисокий, дуже густий, блискучий і шовковистий, білого кольору з чорним кінчиком хвоста. Літній – низький, рідкий, грубий, буро-коричневого кольору.

Зайці мають волосяний покрив, якість якого залежить від виду і сезону. Розрізняють три види: заєць-біляк, заєць-русак та заєць-пісчаник. Найбільш поширений заєць-біляк. Він має зимовий волосяний покрив білого кольору, густий і достатньо високий. Літній волосяний покрив у нього низький, рідкий на хребті та боках сірувато-коричневого або іржаво-коричневого кольору. Заєць-русак має зимовий волосяний покрив сірого кольору.

Куниці розрізняють м'яку (лісову) та гірську (кам'яну). М'яка куниця має на горлі пляму жовтого, жовтогарячого або кремового кольору. Волосяний покрив у них м'який, з тонким остевим волосом і сіруватим пухом. Гірська куниця має на горлі білу пляму. Волосяний покрив у них грубуватий, з пружним остевим волосом і менш щільним м'яким дуже світлим пухом.

Лисиці мають велике значення через свою поширеність. Шкури вкриті високим, пишним, м'яким, густим волосяним покривом з дуже розвиненим пухом. Розрізняють: лисицю звичайну (червону), чорно-бурю, сріблясто-чорну, платинову, хрестовку, сиводушку.

Лисиця звичайна має на хребті і боках волосяний покрив від яскравого до блідночервоного кольору. Пух жовто-сірий або сірий. Шкурки відрізняються різноманітністю кольору волосяного покриву, його пишністю, густиною, м'якістю, товщиною шкіряної тканини і розміром. Географічна мінливість викликала поділ цього виду на 38 кряжів. За кольором волосяного покриву поділяється на вогняну, червону, яскраво-червону, світлу, червоно-сіру та сіру.

Чорно-бура лисиця має волосяний покрив чорного кольору різної інтенсивності з білими зонами на частині остевого волосу. На волі зустрічається дуже рідко.

Сріблясто-чорна лисиця має волосяний покрив чорного кольору різної інтенсивності з пуховим волосом сірого кольору. Багато остевих волосин мають особливе фарбування: чорна основа, сріблясте кільце та чорний кінчик.

Платинова лисиця має волосяний покрив сірого або світло-сірого кольору з пухом від темно-сірого до блакитного кольорів. Остевий волос буває платинового, білого та сірого кольорів.

Хрестовка має волосяний покрив темно-сірого кольору. На шиї та плечах є чіткий хрестоподібний малюнок чорного або чорно-бурого кольору.

Сиводушка має волосяний покрив бурого чи темно-сірого кольору з пуховим волосом сірого кольору.

Норки бувають двох видів: європейська та американська. Шкурки норки поділяють на шкурки вільної та вольєрної норки. Шкурки вільної норки мають рівний, густий волосяний покрив з частим блискучим остевим волосом і щільним шовковистим пухом. Шкурки вольєрної норки за кольором поділяють на групи: екстра – волосяний покрив чорний або майже чорний, пуховий волос темно-сірий з блакитним відтінком, перша – волосяний покрив темно-коричневий або коричневий, пуховий волос темно-сірий, біла – волосяний покрив і пуховий волос білі, пала міно – волосяний покрив бежевого або світло-бежевого кольору, топаз – волосяний покрив світло-коричневий з блакитним відтінком.

Кролі відносяться до масових видів хутряної сировини. Кролів поділяють на породистих і безпородних. Найбільш відомі шиншила, шампань, фланер (бельгійський велетень), білий велетень.

До весняних видів хутряної сировини відносять шкурки хутряних звірів, які впадають у сплячку. Взимку волосяний покрив у них найкращий, але їх заготівля ускладнена. Тому добувають їх весною або восени (бурундуки, нутрії, ондатри, байбаки тощо). До такої сировини відносять шкурки гризунів та шкідників сільського господарства, яких добувають протягом року.

Сировина для овчино-шубного виробництва відзначається дуже широким асортиментом у зв'язку з великою кількістю порід овець. Всі види такої сировини поділяють на дві групи: каракулево-смушкова, мерлушкова, овчина хутряна.

Каракулево-смушкова, мерлушкова сировина являє собою шкури ягнят покриті первинним волосом з завитками або красивим хвилеподібним малюнком. Найбільш відомі такі види: каракульча, смушка, мерлушка.

Каракульча – шкури ягнят-ембріонів (викидишів та випоротків за 10-12 днів до нормального народження). Волосяний покрив низький, блискучий, шовковистий з красивим муаристим малюнком.

Смушка – шкури новонароджених ягнят української смушково-молочної породи овець. Волосяний покрив утворює пухкі завитки різної форми без певного малюнку.

Мерлушка – шкури ягнят у віці до 1 місяця. Волосяний покрив складається з пухких, zdeформованих завитків.

Крім вказаних видів використовують шкури різних вікових категорій та порід: клям, муаре, лямка, яхобаб тощо.

Овчина хутряна являє собою шкури напівдорослих або дорослих овець різних порід. Шкіряна тканина утворена пухкою дермою. Сосочковий шар насичений великою кількістю волосяних сумок і сальних залоз, що різко відрізняє його від сітчатого шару. Волосяний покрив визначається породою та утриманням овець. В залежності від якості волоса розрізняють породи: тонкорунні (меринос), напівтонкорунні (прекос) та напівгрубі (цігай). До цієї групи сировини відносять шкури кіз та оленів.

Шкури кіз, в залежності від віку та породи, поділяють на: хутряний козлик – шкурки козлят-сосунків та ембріонів на останній стадії розвитку;

козлина пухова – шкурки дорослих кіз з добре розвиненим волоссяним покриттям, який складається з високого, грубого, прямого та блискучого остевого волоса та густого дуже тонкого та шовковистого пухового волоса.

Шкури оленів, в залежності від віку, поділяють на наступні категорії: пижик – шкури новонароджених телят у віці до 1 місяця, що мають красивий, м'який, блискучий волоссяний покрив; неблюй – шкури телят, що перейшли на рослинний харч (волоссяний покрив рідкий і складається з низького товстого остевого волосу та пухового волосу); пастель (постель) – використовують для виробництва шкіри [3].

Виробники хутра для покращення естетичного виду вдаються до стрижки, щипки, фарбування. Зазвичай ці операції здійснюються для надання виробам певної ексклюзивності і неповторності. Існують недобросовісні виробники, які вдаються до цих операцій для підробки хутра. Дешеві і масові види хутряних виробів вони забарвлюють, імітуючи більш дорогі види хутра. Фарбування, стрижка, щипка якщо вони виконані правильно, ніяк не впливають на якість самого хутра, вони навіть здатні надати йому більш оригінальний зовнішній вигляд. Але при недотриманні стандартів, оброблені вироби в процесі експлуатації можуть линяти, сипатись та тьмяніти.

Визначення рівня якості хутряного виробу пропонується проводити за наведеним нижче алгоритмом:

1. Перевірка якості шляхом зовнішнього огляду та обмірювання виробу на столі у розправленому вигляді. В першу чергу перевіряється симетричність розміщення деталей: чи не перекошені повздовжні і поперечні шви; чи відповідає довжина і ширина розміру і зросту виробу; чи не вкорочені рукави, правильність їх вкачування; чи правильно вшиті коміри, манжети, права і ліва пілочки; чи не перекошена підкладка, чи відповідає її колір верху виробу; чи виконані з'єднувальні шви правої та лівої пілочок без перекоосу, пропусків і захвату в шов пучків волосся.

2. Перевірка правильності підбору і розміщення шкурок по довжині, густоті, формі волоссяного покриву та його забарвлення, товщини шкіряної тканини. Шкіряна тканина шкурок хутряних виробів повинна бути м'якою, пластичною, добре просушеною, рівною, без жирових плям і огрубілих ділянок.

3. Всі деталі верхньої частини виробу повинні виготовлятися із більш густоволосих і щільних шкурок, а нижня частина – із менш щільних і більш рідких за волоссям шкурок однакової сортності. Хутряний виріб повинний бути м'яким, блискучим, а його волосся досить густим і шовковистим. Після того, як провести рукою хутро «проти шерсті» воно повинно самостійно повернутися у вихідне положення. Хутро повинно міцно триматися при пощипуванні. Варто перевірити виріб на вагу. Якщо взяти натуральну шубу на руку і вона відчувається надто легкою, це може свідчити про її низьку якість. Умільці-виробники з метою економії хутра часто розтягують шкурки: товщина шкіри зменшується, відстань між волосками збільшується, тому в такій шубі буде холодно, до того ж вона швидко облісє.

4. Діри, пліщини, витерті місця, горілі місця повинні бути зароблені шляхом прорізування і приставки якісного хутра без порушення правильності симетричної форми шкурки.

5. Вставки і приставки повинні співпадати за якістю та кольором волоссяного покриву з основною частиною шкурок, повинні бути непомітними зі сторони волоссяного покриву.

6. Перевірити виріб на відповідність з сертифікатом якості та показники маркування.

7. Хутряний виріб має містити ярлик, на якому зазначено логотип підприємства-виробника, його адресу, розмір виробу, фасон (для комірців), модель (для одягу, головних уборів), вид напівфабрикату, групу дефектів, колір, сорт, артикул і дата випуску. Крім товарного ярлика, до виробів додають контрольний ярлик, на якому вказують розмір, вид хутра, група дефектів, дата виготовлення виробу [4, 5].

Застосування запропонованого алгоритму дасть змогу швидко та точно визначити, з якого саме матеріалу виготовлено досліджуваний виріб.

При визначенні ринкової вартості хутряного виробу необхідно в першу чергу дослідити, з якого саме матеріалу виготовлено даний виріб, ідентифікувати його, віднести до певної класифікаційної категорії та знайти аналоги для встановлення його вартості.

Особливості дослідження хутряних виробів органолептичним методом під час проведення товарознавчих експертиз розглянуто на прикладі норкових шуб. Сьогодні норкові шуби набрали популярність в модних тенденціях. Статус вони отримали завдяки своїй солідності і інвестиційному характеру. На відміну від пуховиків і шуб інших тварин, норкові шуби довговічні.

У наші дні знайти якісну шкуру норки дуже проблематично, не кажучи вже про сам виріб з цього милого звірка. Недобросовісні виробники норкових виробів пропонують їх дешеві аналоги. Адже сплутати хутро бабака або бобра після невеликої обробки з хутром норки дуже легко.

Кажуть, що відрізнити першосортну норку від третьосортної не складе труднощів, тому що натуральне хутро якісної вичинки не захочеться випускати з рук. Але, все одно, краще знати про деякі нюанси, завдяки яким можна самому стати фахівцем у виборі даного продукту.

Хутро має бути густим, блискучим, із густим підшерстям, без записин. При проведенні пальцями по його поверхні в усіх напрямках повинна відчуватися м'якість і шовковистість. Якщо відчувається два шари хутра різних один від одного (остьове та підшерсток) і волосинки у кожного приблизно однієї довжини, значить, якість говорить сама за себе і оцінюється на 5 балів. Якщо ворс не відновлюється самостійно після проведення проти напрямку його росту, значить, порушені умови зберігання. Це може бути наслідком тривалого перебування в складеному вигляді. При проведенні долонею на ній не повинно залишатись ворсинок, інакше це вказує на сумнівну якість.

При піднесенні шуби до світла хутро має переливатися і блищати. Напряму ворсу має бути в одну сторону і рівномірним. Також можна подути на норку, тим самим перевірити, злипаються волосинки чи ні. У оригінального хутра ворсинки не повинні злипатися, а у аналога так.

Слід звернути увагу на колір хутряного виробу. Колір норки не повинен бути надто насичено чорним. Виробники, намагаючись зауалювати хутро під норку, фарбують його в різні відтінки. Це перевіряється білим або світлим

клаптем, якщо після проведення по шкірці матеріал залишиться чистим, то барвників не застосовувалося.

У виробках з норки колір має значення, оскільки впливає на його вартість. Так, найдешевша норка світло-коричнева (горіхова). Потім за висхідною цінь розташувалися: темно-коричнева, різноманітні руді (від золотаво-медової до світло-бурштинової). Серед дорогих лідерів – чорна норка, бежева, сіра й блакитна. До групи дорогих і рідкісних входять біле хутро, іноді із сивиною і, так званий, турмалін – бежеве підшерстя та коричневі довгі волоси, що створює розкішний димчастий ефект. А от найдорожчою сьогодні вважають норку «чорний діамант» (чорне хутро із синім або фіолетовим відливом) [6].

Хутро фарбують у двох випадках. В першому випадку виробу надають потрібного відтінку високоякісному білому хутру. Така шуба дуже дорога. В другому випадку фарбують хутро, щоб приховати його дефекти. В ідеалі такі вироби повинні коштувати дешевше, але це не завжди так. Насправді сучасні засоби здатні забарвити не лише дуже світле, а й темне хутро. І визначити, зафарбований дефект чи ні, доволі непросто. Фарбують, як правило, найдешевшу норку – горіхову. Тому, якщо уважно придивитися до кольору, результат фарбування буде помітний.

Нижній шар шкірки норки (міздря) завжди м'який, оксамитовий, але не тонкий. Натуральний колір міздрі кремовий або білий, без слідів фарби.

Іноді за норку видають фарбованих бабаків або кроликів. Розпізнати підробку можна, обмацавши виріб. Норка – жорстка, але не колюча, хутро кролика надто м'яке, а у бабаків волоски різної довжини. Велике значення має блиск хутрянного виробу. Хутру норки притаманний рівномірний неяскравий блиск, допускається наявність білих смуг на незабарвленому матеріалі. Запах норки не може бути різким або неприємним.

Якість швів на виробі з норки має бути бездоганною, стібки тонкі і рівні, без присутності клею. Склеєне хутро за якістю нижче, ніж зшите. На кожній шкірці повинна стояти печатка – в цьому головна відмінність сертифікованого товару.

При порівнянні різних шуб варто звернути увагу на масу виробу. Норка набагато легша, ніж будь-яке інше хутро. Дуже часто виробники маскують кролика, бобра, тхора або бабака. Бабак часто видається за норку. Але відрізняється він своїм колючим хутром і шерстинками різної довжини. Ость у бабака пружна, але пластична, тому не повертається до зворотної форми. При експлуатації хутро синіє [7].

Тхір має високу ость з рідким підшерстям. Забарвлення хутра тхора своєрідне: низу колір світлий, а нагорі темний.

Бобер відрізняється жорстким хутром і товстою міздрею.

Висновки. Таким чином, застосування запропонованих методів дасть змогу доволі швидко визначити вид, якість і сортність хутра та готових хутрянних виробів, встановити види дефектів, їх походження та вплив на якість виробу. Використання запропонованої схеми дослідження виробів з хутра дозволить запобігти помилкам під час визначення ринкової вартості підробленого, штучного, фарбованого та неякісного хутра.

Перелік посилань

1. Класифікація і асортимент хутряних товарів. URL: https://studopedia.su/5_18111_klasifikatsiya-i-asortiment-hutryanih-tovariv.html.
2. Стандартизація і сортування сировини. URL: <https://buklib.net/books/28381/>.
3. Сировина для хутряного та овчинно-шубного виробництва. URL: <https://studfiles.net/preview/5043846/page:4/>
4. Експертиза хутряних виробів. URL: <https://lektsii.org/1-79830.html>.
5. Зрезарцев М. П., Зрезарцев В. М., Параніч В. П. Товарознавство непродовольчих товарів: навчальний посібник. Київ, 2009. 328 с.
6. Купити шубу без підробок. URL: <https://lady.tochka.net/ua/1413-kupit-shubu-bez-poddelok/>.
7. Як відрізнити норку від підробки та іншого хутра. URL: <https://ok.in.ua/iak-vidriznyty-norku-vid-pidrobky-i-vid-inshoho-khutra.html>.

References

1. Classification and range of fur products. Retrieved from: https://studopedia.su/5_18111_klasifikatsiya-i-asortiment-hutryanih-tovariv.html (in Ukrainian).
2. Standardization and sorting of raw materials. Retrieved from: <https://buklib.net/books/28381/> (in Ukrainian).
3. Raw materials for fur and sheepskin production. Retrieved from: <https://studfiles.net/preview/5043846/page:4/> (in Ukrainian).
4. Examination of fur products. Retrieved from: <https://lektsii.org/1-79830.html> (in Ukrainian).
5. Zrezartsev, M. P., Zrezartsev, V. M., Paranich, V. P. (2009). Commodity of non-food products: textbook. Kyiv. 328 p. (in Ukrainian).
6. Buy fur coat without counterfeits. Retrieved from: <https://lady.tochka.net/ua/1413-kupit-shubu-bez-poddelok/> (in Ukrainian).
7. How to distinguish mink from fake and other fur. Retrieved from: <https://ok.in.ua/iak-vidriznyty-norku-vid-pidrobky-i-vid-inshoho-khutra.html> (in Ukrainian).

ОСОБЕННОСТИ ТОВАРОВЕДЕЧЕСКОГО ИССЛЕДОВАНИЯ МЕХОВЫХ ИЗДЕЛИЙ

**Л. В. Жиленко
И. М. Новицкая**

Сегодня ассортимент меховых изделий на рынке формируется главным образом за счет продукции иностранных производителей. Потребителю с каждым годом все сложнее найти товар соответствующего качества, поскольку торговые сети включают в ассортимент некачественные товары, производители которых не выполняют требования по качеству и безопасности по отечественным нормативно-правовыми документами.

Целью данной статьи является исследование особенностей, влияющих на качество и сортность меха и готовых меховых изделий, изучение дефектов и их влияния на изделия, составление последовательной схемы исследования изделий из меха, проведения анализа потребительских свойств и оценки качества меховых товаров на примере норковых шуб.

Проведение товароведческой экспертизы меховых товаров при определении их рыночной стоимости заключается в отнесении товара к одной из

классификационных категорий, определении характеристик товара и изменения показателей их качества, установлении способа производства. Сорт меховых полуфабрикатов определяется в соответствии с качеством меха в зависимости от зрелости волосяного покрова, наличия дефектов, определение кряжа, размера и других признаков, которые заметно влияют на качество и цену мехового сырья.

Определение уровня качества мехового изделия предлагается проводить по следующему алгоритму: проверка путем внешнего осмотра и обмера изделия на столе в расправленном виде, проверка правильности подбора и размещения шкурок по длине, густоте, форме волосяного покрова и его окраски, проверка плотности и сортности шкурок, проверка изделия на соответствие сертификату качества и ярлыком. Особенности исследования меховых изделий органолептическим методом при проведении товароведческих экспертиз рассмотрено на примере норковых шуб.

Использование предложенной схемы исследования изделий из меха позволит довольно быстро определить вид, качество и сортность меха и готовых меховых изделий, предотвратить ошибки при определении рыночной стоимости поддельного, искусственного, окрашенного и некачественного меха.

Ключевые слова: мех, ассортимент, сорт, дефект, идентификация изделия, меховые полуфабрикаты, алгоритм.

FEATURES MERCHANDISING RESEARCH OF FUR PRODUCTS

L. Zhylenko

I. Novytska

Today, the range of fur products on the market is formed mainly due to the products of foreign manufacturers. Every year it is more and more difficult for a consumer to find a product of appropriate quality, since retail chains include in their assortment low-quality goods, the manufacturers of which do not fulfill the quality and safety requirements according to domestic regulatory documents.

The purpose of this article is to study features that affect the quality and grade of fur and finished fur products, study defects and its impact on products, draw up a consistent scheme for researching fur products, analyze consumer properties and evaluate the quality of fur products using mink coats as an example.

A merchandising expert examination of fur goods when determining its market value consists in classifying the goods as one of the classification categories, determining the characteristics of the goods and changing its quality indicators, and establishing the production method. The variety of semi-finished fur products is determined in accordance with the quality of the fur, depending on the maturity of the hairline, the presence of defects, the definition of ridge, size and other characteristics that significantly affect the quality and price of fur raw materials.

The use of the proposed scheme for the study of fur products will allow determining quickly the type, quality and grade of fur and finished fur products, to prevent errors in determining the market value of fake, artificial, dyed and low-quality fur.

Key words: fur, range, variety, defect, product identification, fur semi-finished products, algorithm.